

Aloite Helsingin yhteiselle kirkkovaltuustolle seurakuntayhtymän nuorten vaikuttajaryhmän valintatavan kehittamisestä

Ehdotus nuorten vaikuttajaryhmän valintatavan kehittamisestä niin, että nuoret saavat aidosti itse valita edustajansa.

11.11.2024

Tausta

Yhteinen kirkkoneuvosto valitsee syksyllä 2024 yhtymän nuorten vaikuttajaryhmän jäsenet toimikaudelle 1.1.2025-31.12.2026. Tätä aloitetta kirjoittaessa prosessi on käynnissä.

Seurakuntien omat nuorten vaikuttajaryhmät nimesivät syksyllä 2024 ehdokkaansa seurakuntayhtymän nuorten vaikuttajaryhmään kaudelle 2025–2026. Tätä aloitetta kirjoittaessa tilanne on, että kirkkoneuvosto nimittää vaikuttajaryhmän jäsenet toimikaudelle 2025-2026 tulevassa kokouksessaan 28.11.2024 vaalinvalmistelijoiden ehdotuksen pohjalta.

Seurakuntayhtymän nuorten vaikuttajaryhmään valitaan kaksi (2) jäsentä kustakin rovastikunnasta. Lisäksi vaikuttajaryhmään voidaan valita enintään kaksi (2) jäsentä seurakuntayhtymän yhteisen seurakuntatyön piiristä.

Osana prosessia on nuorten osallisuuden toteutumisen hengen vastainen käytäntö: hallintosäännön mukaan valtuutetut rovastikunnittain valitsevat nuorten edustajat, mikäli rovastikunnassa on halukkaita enemmän kuin paikkoja.

Esityksessä on otettava huomioon myös sukupuolikiintiöt. Käytännössä jos ehdokkaita ei kaikista rovastikunnista ole yli paikkojen, joutuvat ne rovastikunnat, joissa ehdokkaita on enemmän kuin paikkoja, tekemään valinnan sukupuoli ainoana valintakriteerinä, eikä aitoa valintaa päästä tekemään. Sukupuolikiintiöiden toteutuminen on tärkeä asia, mutta sen toteuttaminen nykyisen valintatavan puitteissa on haastavaa.

Olisikin sekä tarkoituksenmukaista että arvokasta, että yhtymän nuorten vaikuttajaryhmän kokoonpano olisi aidosti täysin nuorten itsensä valitsema. Nyt näin ei ole, vaan loppukädessä muut kuin nuoret itse tekevät valinnan. Tässä nuorten osallisuus ei pääse toteutumaan täysimääräisesti.

Jatkossa nuoret toivottavasti saisivat itse päättää edustajansa, eivät ainoastaan ehdottaa ehdokkaita tehtävään. Nuorten vaikuttajaryhmien kesken järjestettävä vaali voisi olla yksi mahdollinen tapa. Tärkeää myös olisi, että prosessin toteuttaminen – oli se mikä tahansa – ei olisi valtuutettujen tai vaalinvalmistelijoiden vastuulla, vaan siitä vastaisi yhtymän henkilöstö.

Lisäksi mainittakoon, että ilmeisesti osassa rovastikunnista virkakunta päätti, ettei nuorille edes kerrota mahdollisuudesta asettua ehdolle. Tätäkin olisi syytä selvittää, sillä tällaisilla

päätöksillä nuorten osallisuus ei ainakaan toteudu. Käytäntöjen tulisi olla yhtenäisiä läpi koko seurakuntayhtymän.

Aloite

Ehdotamme, että seurakuntayhtymä selvittää, miten nuorten oma näkemys saataisiin seuraavalla kerralla seurakuntayhtymän nuorten vaikuttajaryhmää asettaessa paremmin esille, ja muuttaa seurakuntayhtymän nuorten vaikuttajan valintatapaa vastaamaan tätä. Tämä tarkoittaa erilaisten käytäntöjen kartoittamista muista seurakuntayhtymistä sekä erilaisten vaihtoehtojen selvittämistä myös toisaalta konsultoimalla esimerkiksi eri asiantuntijatahoja nuorten osallisuuden kentältä, sekä tarvittavien kirjausmuutosten esittämistä hallintosäätöön yhteiselle kirkkovaltuustolle.

Perustelut

Nuorten osallisuuden edistämisen velvoite koskee kuntia, valtionhallintoa ja kaikkea valtion avustamaa toimintaa. Kirkon ja siten seurakuntien toiminta on valtion avustamaa.

Nuorisolain mukaan nuoria on kuultava heitä koskevissa asioissa. Nuoria koskeva asia on mitä suurimmissa määrin se, ketkä toimivat nuorten edustajina eri hallintoelimissä.

Nuorten tulee itse saada päättää edustajansa ja valita heidät demokraattisin menetelmin. Vain näin nuorten osallisuus toteutuu täysimääräisesti. Tässä olisi myös oivallinen paikka toteuttaa demokratiakasvatusta käytännössä.

Nuorten osallisuuden edistäminen ja toteuttaminen on tietysti tärkeä demokratiateko myös silloin, kun laki ei sitä velvoita.

Allekirjoittajat

Salla Merikukka
Suvi Kukkonen
Siiri Tuovila
Lauri Grünthal